

การถอดบทเรียน

โครงการศูนย์ปศุสัตว์ตามแนวพระราชดำริ
อำเภอด่านซ้าย ปีงบประมาณ 2565
กรณี : เกษตรต้นแบบ ข้าว,ปศุสัตว์,ประมง

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้ทดลองปลูกผลไม้เมืองหนาว เพื่อสาธิตและเผยแพร่แก่เกษตรกรที่หลักกิโลเมตรที่ ๒ ถนนด่านซ้าย บ้านเด็่น ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ในที่ดินจำนวน ๓๙ ไร่ ซึ่งกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ จังหวัดชลบุรี ได้เข้าไปดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาการเกษตรตามพระราชดำริ” ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรทรงเห็นว่า บริเวณข้างเคียงเป็นที่ดินสาธารณะสำหรับเลี้ยงสัตว์ที่อำเภอด่านซ้ายสงวนไว้ จำนวนประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ จึงทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมปศุสัตว์เข้าไปดำเนินการสำรวจพื้นที่เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์สาธิตด้านปศุสัตว์ และพระราชทานเปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย”

เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และขยายพันธุ์สัตว์ไปยังโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลน รวมทั้งให้กับราษฎรที่ยากจนในเขตพื้นที่ต่าง ๆ และด้วยรัฐบาลได้แถลงนโยบายด้านการป้องกันและเขตสุขภาพพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีสาระสำคัญในการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่ง “โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” เป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ๗ โครงการ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการดำเนินงาน นับแต่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ ทรงห่วงใย และทรงคำนึงถึงประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์เป็นสำคัญ โดยมีพระราชประสงค์ที่จะสนองพระราชปณิธานในสมเด็จพระบรมชนกนาถ ด้วยการสืบสาน รักษา และต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เลย ได้ถอดบทเรียนต้นทุนอาชีพเกษตรกรต้นแบบโครงการศูนย์พระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ปี ๒๕๖๕ กรณี เกษตรกรต้นแบบ (ข้าว,ปศุสัตว์,ประมง) อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ที่ประสบความสำเร็จและเพื่อเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ และหวังว่าการถอดบทเรียนต้นทุนอาชีพเกษตรกรต้นแบบ ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจในการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ชื่อ -สกุล นายอุดม อุทะเสน
อายุ 55 ปี เกิดเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2510
การศึกษาสูงสุด มัธยมศึกษาปีที่ 6
ที่อยู่ 86 หมู่ 11 ตำบลโป่ง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
โทรศัพท์ 087-2165686
อาชีพ เกษตรกร พื้นที่ 45 ไร่

แนวความคิด หรือ คติประจำใจ ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก อยู่อย่างพอเพียง เลี้ยงชีพได้

การถอดบทเรียนเกษตรกรตัวอย่าง

1. หัวข้อการถอดบทเรียน : ทำเกษตรผสมผสาน อยู่ได้อย่างยั่งยืน
2. จุดเริ่มต้น/แรงบันดาลใจ

จากอดีตเคยเป็นช่างซ่อมรถ ควบคู่กับการทำเกษตรกรรมซึ่งเป็นเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว คือการปลูกข้าวโพดอย่างเดียว และใช้สารเคมีในการปลูกข้าวโพด จึงทำให้นายอุดม อุทะเสน เกษตรกรต้นแบบได้ป่วยเป็นโรคมะเร็งถุงน้ำดี ทำให้ต้องไปรักษาที่โรงพยาบาลที่จังหวัดขอนแก่น และพอดีกับนางระมัย อุทะเสน ภรรยาของนายอุดม อุทะเสน ได้เข้ารับการอบรมในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกลุ่มอนุรักษ์เทือกเขาเพชรบูรณ์ ซึ่งให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชปลอดสารพิษ และประโยชน์ของการไม่ใช้สารเคมี เมื่อกลับมาบ้านจึงได้ชักชวนครอบครัวไปอบรม นายอุดม อุทะเสน ไปอบรมแล้วกลับมาจึงได้ปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมตามแนวพระราชดำริ คือ ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และปัจจุบันได้เข้าร่วมโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามแนวพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย ได้รู้จักการบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพซึ่งมีพื้นฐานในการบันทึกบัญชีมาบ้างแล้ว ทำให้มีความเข้าใจมากขึ้น และได้บันทึกบัญชีมาจนถึงปัจจุบันซึ่งได้นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดลูกให้บัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนเพื่อเตือนความจำและควบคุมการใช้จ่ายเงินในครัวเรือน จากการบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ สามารถใช้ข้อมูลจากการบันทึกบัญชีมาวิเคราะห์ทำให้วางแผนการผลิต เพิ่มผลผลิต และมีกำไรเพิ่มขึ้น

3. วิธีการ/การดำเนินการ/ระยะเวลาเริ่มต้น - ปัจจุบัน

การดำเนินงาน พื้นที่ 45 ไร่ ที่มีพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นบ้านพัก ส่วนที่สองจัดเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา ปลูกพริกไทย ปลูกข้าว ปลูกมันญี่ปุ่นเพื่อขายยอด ปลูกกล้วย ปลูกปาล์ม สวนเงาะ ส่วนที่สามจัดเป็นทำโรงเรือนไม้ยืนต้น คอกหมู และเลี้ยงกบ จัดให้มีแหล่งน้ำใช้ในการผลิตเกษตร และได้ปล่อยปลากินพืช เลี้ยงกุ้ง ไว้เป็นอาหาร

3.1 กิจกรรมหลัก คือ อาชีพทำนา พื้นที่ 10 ไร่ เริ่มจากไถตะ เป็นไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นา หลังจากนั้นตากดินได้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ แล้วไถแปร เพื่อช่วยให้ดินที่กลบไว้ขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่ และย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จำนวนครั้งของการไถแปรขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดินและระดับน้ำในพื้นที่ ต่อมาทำการคราด เพื่อเอาเศษวัชพืชออกจากนา และย่อยดินให้มีขนาดเล็กลงอีก จนเหมาะแก่การเจริญของข้าว ต่อมาทำการตกล้ำ โดยเฉพาะเมล็ดข้าวเปลือกให้มีรากงอก แล้วนำไปหว่านในแปลงกล้าประมาณ 20-30 วัน จึงถอนกล้าเพื่อมาปักดำ ข้าวใช้ระยะเวลาการเริ่มปักดำจนถึงเก็บเกี่ยวในช่วงเดือน มิถุนายน - ธันวาคม ของทุกปี

3.2 กิจกรรมที่สอง จัดเป็นพื้นที่เลี้ยงหมู การปลูกยางพารา การปลูกพริกไทย และการปลูกมัน ญี่ปุ่น

- พื้นที่การเลี้ยงหมู ซึ่งได้เริ่มเลี้ยงตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการไปอบรมมา จำนวน 2 ตัว ซึ่งเป็นพ่อแม่พันธุ์ และขยายพันธุ์ถึงปัจจุบัน สามารถสร้างได้ให้กับครอบครัวเพิ่มเติม
- ด้านแหล่งน้ำ มีบ่อน้ำ 2 บ่อพื้นที่ จำนวน 4 ไร่ ได้ปล่อยเลี้ยงปลา กุ้ง ไข่ เป็นอาหาร และเลี้ยงกุ้งก้ามกามเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมอีกด้วย
- ด้านการเลี้ยงกบ พื้นที่ 1 งาน เพื่อเป็นรายได้เสริม ในช่วงช่วงเดือน พฤษภาคม 2565 - กันยายน 2565
- ด้านการเลี้ยงหมู พื้นที่ 1 ไร่ ระยะเวลาในเดือน มกราคม 2564 – กรกฎาคม 2565 เริ่มจากการทำคอกสำหรับเลี้ยงสุกร เริ่มจากน้อยไปมากวิธีการเลี้ยงหมูนั้นก็เริ่มการให้อาหารแก่สุกร นิยมให้วันละ 2 เวลา คือเช้าและเย็น โดยให้สุกรกินจนอ้ม โดยเฉลี่ยจะกินอาหารตัวละ 15 ก.ก./วัน ต้องจัดน้ำสะอาดให้กินเพียงพอ และอาจให้กินผลไม้หรือต้นกล้วยบ้าง

4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก (พด.1) น้ำหมักชีวภาพ (พด.2) น้ำหมักไล่แมลง (พด.7) ปลุกพืชสมุนไพรที่มีกลิ่นฉุนไว้ระหว่างแปลงผัก เช่น ตะไคร้หอม กะเพรา แมงลัก เพื่อป้องกันแมลงศัตรูพืช และขยายเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมเชื้อ สาเหตุโรคพืช (พด.3) สำหรับการป้องกันโรคพืช (พด.3) สำหรับการป้องกันโรคพืชในดินที่มักเกิดขึ้นในฤดูฝน

- ไม่เผาฟาง และเศษพืชในแปลงปลูก

- เก็บเศษวัชพืชแห้งมาทำเป็นปุ๋ยหมัก

- มีการปลูกหญ้าแฝก รอบขอบสระ เพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน ไม่ไหลลงสระน้ำ และเพื่อนำใบหญ้าแฝกมาใช้ประโยชน์ในการผลิตปุ๋ยหมัก นำมาคลุมแปลงผัก ป้องกันหน้าดินจากการกระแทกของเม็ดฝน รักษาความชื้นของหน้าดิน และย่อยสลายเป็นปุ๋ยตามธรรมชาติ

5. วิธีการจัดบันทึก/เครื่องมือที่ใช้

จากที่ได้เข้าร่วมโครงการศูนย์ปศุสัตว์ตามแนวพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จึงได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีรับ - จ่าย และต้นทุนประกอบอาชีพจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย จึงเริ่มต้นจัดบันทึกรายรับ - รายจ่าย ในครัวเรือน และต้นทุนประกอบอาชีพในสมุดต้นทุนประกอบอาชีพของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงรายรับ รายจ่ายที่เกิดขึ้นในครัวเรือน สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือนลงได้ และยังสามารถช่วยให้ทราบต้นทุนในการประกอบอาชีพของตนเอง เพื่อลดต้นทุนในการประกอบอาชีพได้

6. การให้คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร

ได้มีโอกาสเรียนรู้กับหน่วยงานต่างๆ ที่ได้มาให้ความรู้เกี่ยวกับทำการเกษตร การปลูกพืช การทำปุ๋ยหมัก และด้านการปศุสัตว์ เป็นลักษณะการแก้ไขปัญหา และการเพิ่มประสิทธิภาพของสินค้าทางการเกษตรนั้นๆ แล้วได้นำความรู้ที่ได้มานำแก่เพื่อนเกษตรกรที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเกษตรด้วย

7. ผลงานและความสำเร็จ

จากที่ได้บันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพของตนเองพบว่า การใช้ข้อมูลจากการบันทึกบัญชี ทำให้มีแนวทางการประกอบอาชีพ เช่น การลงทุนประกอบอาชีพแต่ละประเภท ต้องมีการวางแผนทางการเงิน โดยเปรียบเทียบและวิเคราะห์ต้นทุนจากสมุดบันทึกบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือนว่า ที่ผ่านมามีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพจำนวนเท่าใด และใช้ข้อมูลจากสมุดบัญชีต้นทุนอาชีพเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนอาชีพ ซึ่งจากการลงทุน ที่ผ่านมาพบว่า มีต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมีในการประกอบอาชีพจำนวนมาก จึงปรับเปลี่ยนโดยการลดใช้ปุ๋ยเคมี หันมาใช้น้ำหมักชีวภาพ (พด.2) สูตรต่างๆที่ผลิตเองเข้าช่วยการดูแลป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยใช้สารไล่แมลงจากน้ำหมักสมุนไพรชนิดต่างๆและการขยายเชื้อจุลินทรีย์ (สารชีวภัณฑ์) ส่งผลให้ต้นทุนในการประกอบอาชีพลดลง มีเงินออม และฐานะทาง การเงินของครอบครัวดีขึ้น

8. ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัญหาโรคระบาดในสัตว์เลี้ยง ซึ่งส่งผลกระทบต่อในเรื่องของราคาต่ำ
2. ผลผลิตล้นตลาดทำให้ควบคุมราคาไม่ได้

ชื่อ - สกุล นายอุดม อุทะเสน
 ที่อยู่ 86 หมู่ 11 ตำบลโป่ง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
 โทรศัพท์ 087-2165686
 อาชีพที่เก็บต้นทุน ปลูกข้าว
 พื้นที่ 10 ไร่

รายการ	ปีปัจจุบัน (รอบการผลิต มี.ย 65-31 ส.ค. 65)		ปีก่อน (รอบการผลิต มี.ย 64-ธ.ค.64)	
	ปริมาณ	บาท	ปริมาณ	บาท
รายได้				
ขายข้าวเปลือก			8,000.00 กก.	80,000.00
รวมรายได้			8,000.00 กก.	80,000.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย				
ขั้นตอนการเตรียมการผลิต				
- ค่าน้ำมันรถไถนา	10 ไร่	4,000.00	10 ไร่	3,800.00
ขั้นตอนระหว่างการผลิต				
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว			6 ถุง	4,000.00
- ค่าจ้างคนงานดำนา	20 คน	6,000.00	20 คน	6,000.00
ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต				
- ค่าแรงเกี่ยวข้าว			18 คน	5,400.00
- ค่าแรงขนข้าว			12 คน	3,600.00
- ค่าสีข้าว				2,500.00
- ค่าอาหารคนงาน				2,000.00
- ค่าถุงใส่ข้าว			225 ถุง	2,225.00
- ค่าแรงขนส่งข้าวขึ้นฉาง				3,300.00
ค่าแรงตนเอง		3,000.00		6,000.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		13,000.00	8,000.00 กก.	38,828.00
หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือ				
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น		13,000.00	8,000.00 กก.	38,828.00
กำไร			8,000.00 กก.	41,172.00

ต้นทุน/หน่วย			8,000.00 กก.	4.85
ต้นทุน/พื้นที่	10 ไร่		10 ไร่	3,882.80

กำไร/หน่วย			8,000.00 กก.	5.15
ผลตอบแทน/พื้นที่	10 ไร่		10 ไร่	4,117.20

หมายเหตุ ผลผลิตปี 2565 ยังไม่ได้เก็บเกี่ยว

ชื่อ - สกุล
ที่อยู่

นายอุดม อุทะเสน
86 หมู่ 11 ตำบลโป่ง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

อาชีพที่ 2

โทรศัพท์ 087-2165686
 อาชีพที่เก็บต้นทุน เลี้ยงสุกร
 พื้นที่ 1 ไร่

รายการ	ปีปัจจุบัน (ปีที่ 3)		ปีก่อน (ปีที่ 2)	
	(รอบการผลิต ม.ค. 65 – ก.ค.65)		(รอบการผลิต ม.ค. 64 – ธ.ค. 64)	
	ปริมาณ	บาท	ปริมาณ	บาท
รายได้				
ขายลูกกบ	6 ตัว	54,000.00	19 ตัว	114,000.00
รวมรายได้	6 ตัว	54,000.00	19 ตัว	114,000.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย				
ขั้นตอนการเตรียมการผลิต				
- ค่าคอกหมู (3,000.00/5 ปี)		600.00		600.00
ขั้นตอนระหว่างการผลิต				
- ค่าอาหารสุกร	24 ถุง	20,800.00	48 ถุง	40,000.00
- ค่าอาหารสุกรแม่พันธุ์ (ลำ)	56 ถุง	6,720.00	96 ถุง	11,520.00
- ค่าตอนพันธุ์ (ตัวละ 50 บาท)		300.00		950.00
- ค่ายาสุกร		150.00		300.00
- ค่าไฟ		900.00		1,500.00
- ค่าจ้างทับพันธุ์				1,000.00
- ค่าแรงตนเอง		2,000.00		4,000.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		32,820.00		59,870.00
หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือ				
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น		32,820.00		59,980.00
กำไร/ขาดทุน		21,180.00		54,020.00

ต้นทุน/หน่วย	6 ตัว	5,470.00	19 ตัว	3,151.05
ต้นทุน/พื้นที่	1 ไร่	32,820.00	1 ไร่	59,980.00

กำไร/หน่วย	6 ตัว	3,530.00	19 ตัว	2,843.15
ผลตอบแทน/พื้นที่	1 ไร่	21,180.00	1 ไร่	54,020.00

หมายเหตุ มีวัวที่ยังไม่ได้ขายอีก 10 ตัว จึงทำให้ต้นทุนมากกว่าปีที่แล้ว

การถอดบทเรียน

โครงการรื้อหน้าเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน

อำเภอด่านซ้าย ปีงบประมาณ 2565

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีพันปีหลวง ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับหน่วยงานต่างๆ ที่เฝ้ารับเสด็จ ทรงห่วงใยสภาพป่าต้นน้ำลำธาร โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงจัดทำโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงข้างต้นมีลักษณะเป็นโครงการที่ดำเนินการแบบบูรณาการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่โครงการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับส่วนกลางและในระดับพื้นที่ ในการสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ในพื้นที่ 7 จังหวัด 11ลุ่มน้ำ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีปัจจัยพื้นฐานที่เพียงพอและมีรายได้จากการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่กับป่าไม้ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน ให้มีศูนย์บริการและพัฒนาเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในระดับชุมชนและกลุ่มบ้านโดยเชื่อมโยงกับองค์กรสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งลดการบุกรุกทำลายป่าและฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธารในพื้นที่เป้าหมาย

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมบูรณาการการทำงานตามโครงการโดยการจัดการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีให้แก่สมาชิกโครงการฯ เพื่อจะได้เรียนรู้ด้านการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อนำไปใช้ในการวางรากฐานของครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เลย ได้ถอดบทเรียนต้นทุนอาชีพเกษตรกรรมแบบโครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ กรณี เกษตรกรรมแบบ (ข้าว,ปศุสัตว์,ประมง) อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ที่ประสบความสำเร็จและเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ และหวังว่าการถอดบทเรียนต้นทุนอาชีพเกษตรกรรมแบบ ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจในการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ชื่อ-สกุล นางทานตะวัน สารัง
 อายุ 51 ปี
 การศึกษา จบมัธยมศึกษาตอนต้น ม.3
 ที่อยู่ 276 หมู่ 5 บ้านห้วยมุ่น ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
 โทรศัพท์ 093-4352539
 อาชีพ สวนยางพารา, ไม้ส่าปะหลัง และเลี้ยงเป็ดไข่

แนวความคิด หรือ คติประจำใจ ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

เดินตามแนวในหลวง ทำในสิ่งที่รัก แล้วเราจะมีความสุข

การถอดบทเรียนเกษตรกรตัวอย่าง

1. หัวข้อการถอดบทเรียน : กินอยู่แบบพอเพียง พอประมาณ
2. จุดเริ่มต้น/แรงบันดาลใจ

จากการที่ไม่อยากเป็นลูกจ้างใครและไม่อยากจากบ้านเกิดไปทำงานในเมือง จึงมีความคิดที่อยากทำอาชีพทางการเกษตร จึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินร่วมกับสมาชิกในชุมชนเพื่อพัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการเกษตรภายในกลุ่มตัวเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ จนพบกับความสุขที่เป็นเป้าหมายของชีวิต

3. วิธีการ/การดำเนินการ/ระยะเวลาเริ่มต้น – ปัจจุบัน

เมื่อสิบปีก่อน นางทานตะวัน สารัง ได้ทำสวนยางเชิงเดี่ยว คือการทำสวนยางที่ปลูกแต่ต้นยางเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในภายหลังด้วยความผันผวนของเศรษฐกิจกิจจทำให้ราคายางไม่แน่นอน เกษตรกรสวนยางจึงเริ่มหาวิธีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และรักษาสวนยางที่เป็นเหมือนสมบัติของตนเอาไว้ จากความผันผวนและความไม่แน่นอนของราคายางในปัจจุบัน อาชีพเกษตรกรสวนยางที่เคยเป็นอาชีพที่มั่นคงทางรายได้สามารถเลี้ยงปากท้อง กลับกลายเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอนอีกต่อไป เกษตรกรสวนยางหลายรายเริ่มหาวิธีการจัดการสวนยางใหม่ๆ ตามภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อปรับตัว จึงเปิดไข่ และไถมาเลี้ยงภายในสวนยาง ทำให้มีมูลไก่เป็นปุ๋ยใส่ลงไปภายในตัว และการบริโภคในครัวครัวรวมทั้งการสร้างรายได้จากการขายไข่อีกด้วย

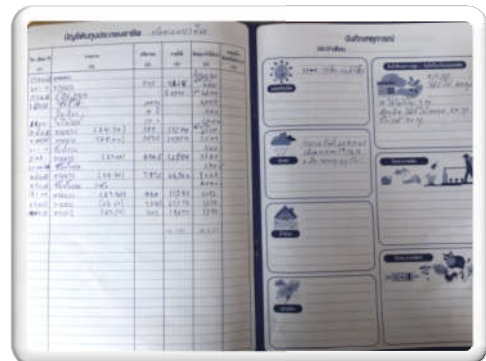
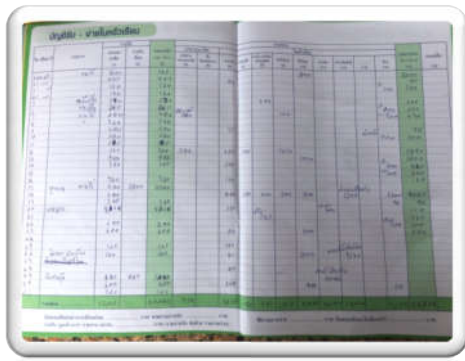

4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- งดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย
- ลดการพังทลายและชะล้างของหน้าดิน
- จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในเรื่องสิ่งแวดล้อม 1 รายการ
- ส่งเสริมและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในสวนป่า

5. วิธีการจดบันทึก/เครื่องมือที่ใช้

จากที่ได้เข้าร่วมโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน จึงได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีรับ - จ่าย และต้นทุนประกอบอาชีพจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย จึงเริ่มต้นจดบันทึกรายรับ - รายจ่าย ในครัวเรือน และต้นทุนประกอบอาชีพในสมุดต้นทุนประกอบอาชีพของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงรายรับ รายจ่ายที่เกิดขึ้นในครัวเรือน และฝึกปฏิบัติมาเรื่อยๆ จนเกษตรกรสามารถบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและสามารถวิเคราะห์ต้นทุนประกอบอาชีพได้และสามารถปรับใช้กับการประกอบอาชีพของตนเองได้

7. ผลงานและความสำเร็จ

จากที่ได้บันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพของตนเองพบว่า การใช้ข้อมูลจากการบันทึกบัญชี ทำให้มีแนวทางการประกอบอาชีพ เช่น การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของครอบครัว และทำให้สมาชิกในครอบครัวเห็นรายได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้ ทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวดีขึ้น

8. ปัญหาและอุปสรรค

1. ผลผลิตล้นตลาดทำให้ควบคุมราคาไม่ได้
2. เป็นตายเนื่องจากสุนัขและงูกัด

ชื่อ - สกุล นางทานตะวัน สาริ่ง
 ที่อยู่ 45 หมู่ 5 ตำบลกอกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
 โทรศัพท์ 096-7709565
 อาชีพที่เก็บต้นทุน ปลุกยางพารา
 พื้นที่ 4 ไร่

รายการ	ปีปัจจุบัน (รอบการผลิต ม.ค. 65- ก.ค.65)		ปีก่อน (รอบการผลิต ม.ค. 64-ธ.ค.64)	
	ปริมาณ	บาท	ปริมาณ	บาท
รายได้				
ขายยางก้อนถ้วย	9,500.00 กก	190,000.00	10,000.00 กก.	260,000.00
รวมรายได้	9,500.00 กก	190,000.00	10,000.00 กก.	260,000.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย				
ขั้นตอนการเตรียมการผลิต				
- ค่าไถพรวนดิน	4 ไร่	2,000.00	4 ไร่	2,000.00
- ค่าชุดหลุมยางพารา			1,500 ต้น	4,000.00
ขั้นตอนระหว่างการผลิต				
- ค่าปุ๋ย	45 กระสอบ	45,000.00	60 กระสอบ	54,000.00
- ค่าน้ำกรด		18,000.00		20,000.00
- ถ้วยยาง		1,100.00		700.00
- มีดกรีดยาง		900.00		800.00
ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต				
ค่าแรงตนเอง		25,000.00		28,000.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	9,500.00 กก	92,000.00	10,000.00 กก.	109,500.00
หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือ				
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	9,500.00 กก	92,000.00	10,000.00 กก.	109,500.00
กำไร	9,500.00 กก	98,000.00	10,000.00 กก.	150,500.00

ต้นทุน/หน่วย	9,500.00 กก.	9.68	10,000.00 กก.	10.95
ต้นทุน/พื้นที่	4 ไร่	23,000.00	4 ไร่	27,375.00

กำไร/หน่วย	9,500.00 กก.	10.32	10,000.00 กก.	15.05
ผลตอบแทน/พื้นที่	4 ไร่	24,500.00	4 ไร่	37,625.00

ชื่อ - สกุล นางทานตะวัน สารัง
 ที่อยู่ 276 หมู่ 5 บ้านห้วยมุ่น ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
 โทรศัพท์ 093-4352539
 อาชีพที่เก็บต้นทุน เลี้ยงเป็ดไข่
 พื้นที่ 1 ไร่

รายการ	ปีปัจจุบัน (ปีที่ 5)		ปีก่อน (ปีที่ 4)	
	(รอบการผลิต ม.ค. 65 – ก.ค.65)		(รอบการผลิต ม.ค. 64 – ธ.ค. 64)	
	ปริมาณ	บาท	ปริมาณ	บาท
รายได้				
ขายไข่เป็ด	20 ตัว	29,200.00	50 ตัว	54,000.00
รวมรายได้	20 ตัว	29,200.00	50 ตัว	54,000.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย				
ขั้นตอนการเตรียมการผลิต				
- ค่าคอกเปิด (5,000.00/5 ปี)		1,000.00		1,000.00
ขั้นตอนระหว่างการผลิต				
- ค่าอาหารเป็ด		5,210.00		10,220.00
- ค่าพันธุ์เป็ด		300.00		350.00
- ค่ายา		300.00		500.00
- ค่าไฟ		1,800.00		2,500.00
- ค่าแรงตนเอง		3,000.00		6,000.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		11,610.00		20,570.00
หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือ				
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น		11,610.00		20,570.00
กำไร/ขาดทุน		17,590.00		33,430.00

ต้นทุน/หน่วย	20 ตัว	580.50	50 ตัว	411.40
ต้นทุน/พื้นที่	1 ไร่	11,610.00	1 ไร่	20,570.00

กำไร/หน่วย	20 ตัว	879.50	50 ตัว	668.60
ผลตอบแทน/พื้นที่	1 ไร่	17,590.00	1 ไร่	33,430.00

การถอดบทเรียนโครงการศิลปาชีพ
กรณี : เกษตรกรต้นแบบ (ยางพารา)

นางสุนีย์ สง่าลี (ปลูกยางพารา)
70 หมู่4 ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 42130

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือให้ชุมชนต่างๆ สร้างรายได้จากการเพิ่มมูลค่าให้ทรัพยากรและผลผลิตต่างๆ ในท้องถิ่น อันจะเป็นผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความมั่นคง เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระองค์ทรงสร้างอาชีพ สนับสนุนส่งเสริมและฝึกอาชีพให้ราษฎรทำตามความถนัด และด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อราษฎร ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย มีหน้าที่ในการเสริมสร้างความรู้ด้านบัญชีแก่เกษตรกร เยาวชน และประชาชนทั่วไป รวมทั้งสอนแนะนำความรู้ด้านบัญชีให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมตามนโยบายส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพ โดยมีผู้นำกลุ่มเป็นแกนนำในการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง เกษตรกรจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ซึ่งเป็นพื้นฐานทางบัญชี และพัฒนาให้เกษตรกรสามารถคิดกำไรขาดทุนจากการประกอบอาชีพของตนเองได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย จัดอบรมสอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน ต่อเนื่องด้วยบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อเทิดพระเกียรติผาบัว - ผาสาว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เพื่อให้สามารถควบคุมรายจ่ายในครัวเรือนและคำนวณต้นทุนของการประกอบอาชีพ ได้สนับสนุนให้เกษตรกรสามารถสามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพได้ ภายใต้การสนับสนุนและบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

การรายงานการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบโครงการศิลปาชีพสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบคุณ นางวิไล สิงห์ทองลา (ครูบัญชีอาสา) ที่คอยให้ข้อมูลและประสานงานกับเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้การนัดแนะเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศิลปาชีพ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและนางสุวนีย์ สง่าลี (เกษตรกรต้นแบบ) ที่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การถอดบทเรียนเกษตรกรตัวอย่าง-ปลูกยางพารา	1
แนวความคิด ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	1
วิธีการ/การดำเนินการ/ระยะเวลาเริ่มต้น-ปัจจุบัน	2
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3
วิธีการจัดบันทึก/เครื่องมือที่ใช้	3
ผลงานและความสำเร็จ	3
ข้อมูลต้นทุนยางพารา	4

การถอดบทเรียนโครงการศิลปาชีพ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ – สกุล นางสุนีย์ สง่าลี
เกิดวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2514 อายุ 51 ปี
การศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม.3
ที่อยู่ 70 หมู่ 4 ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 42130
โทรศัพท์ 091-6847651
อาชีพ ปลูกยางพารา

แนวความคิด ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

-ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแบบพึ่งพาตัวเอง ซื่อสัตย์ต่อตัวเองไม่เบียดเบียนใคร

การถอดบทเรียนตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่าง

1.หัวข้อการถอดบทเรียน: กินอยู่แบบพอเพียง พอประมาณ

2.จุดเริ่มต้น/แรงบันดาลใจ

- เมื่อ 20 ปีก่อน ได้ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกข้าวโพด แต่ผลผลิตไม่ได้เท่าที่ควร เนื่องจากสภาพอากาศ และสภาพดินที่ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกกับพืชดังกล่าว จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนมาปลูกยางพาราแทน ประกอบกับการยางแห่งประเทศไทยได้เข้ามาให้คำแนะนำเกี่ยวกับยางพารารวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปลูกแทนและการปลูกใหม่และต่อมาได้สมัครเข้าร่วมโครงการศิลปาชีพเทิดพระเกียรติมาบ่าว – ผาสาว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ได้รับการสอนแนะให้มีการจัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย ในครัวเรือน การคิดกำไรขาดทุน จากการประกอบอาชีพ จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย ทำให้รู้ว่าการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน แต่ละเดือน หรือใน ๑ ปี มีรายรับ-รายจ่ายเกิดขึ้นเท่าไร มีเงินสดหรือแต่ละวันเท่าไร จึงได้บันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง ทำให้นำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และข้อมูลในการลงทุนประกอบอาชีพในครั้งต่อไป

2.ประโยชน์ของการจัดบันทึกต้นทุนประกอบอาชีพ

- ทำให้ทราบต้นทุนในการปลูกยางพารา
- ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์ /เคมีเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีและผลิตน้ำหมักชีวภาพ
- มีรายได้มากกว่ารายจ่าย

3.วิธีการ / การดำเนินการ / ระยะเวลาเริ่มต้น - ปัจจุบัน

-เมื่อสิบปีก่อน ได้ทำสวนยางแบบสวนยางเชิงเดี่ยวคือการทำสวนยางที่ปลูกแต่ต้นยางเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในภายหลังด้วยความผันผวนของเศรษฐกิจที่ทำให้ราคายางไม่แน่นอนเกษตรกรสวนยางจึงเริ่มหาวิธีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และรักษาสวนยางที่เป็นเหมือนสมบัติของตนเองไว้ จากความผันผวนและความไม่แน่นอนของราคายางในปัจจุบัน อาชีพเกษตรกรสวนยางที่เคยเป็นอาชีพที่มั่นคงทางรายได้สามารถเลี้ยงปากท้อง กลับกลายเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอนอีกต่อไป เกษตรกรสวนยางหลายรายเริ่มหาวิธีการจัดการสวนยางใหม่ๆ ตามภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อปรับตัว และในปัจจุบันนางสุนีย์ สง่าลี ทำสวนยางพาราควบคู่ไปกับการขายสลากกินแบ่งรัฐบาล

4.การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- งดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย
- ลดการพังทลายและชะล้างของหน้าดิน
- จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในเรื่องสิ่งแวดล้อม 1 รายการ
- ส่งเสริมและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในสวนป่า

5.วิธีการจัดบันทึก / เครื่องมือที่ใช้

เริ่มแรกได้จัดบันทึกบัญชีรายรับ-จ่าย ไว้สมุดของตัวเองเพื่อบันทึกรายการต่างๆ ต่อมาได้มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลยมาอบรมโครงการศิลปาชีพ จึงได้มาเข้าร่วมอบรมกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย ในเรื่องการบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนรวมไปถึงบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและการวิเคราะห์ต้นทุนจากการประกอบอาชีพฝึกปฏิบัติมาเรื่อยๆ จนสามารถบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและสามารถวิเคราะห์ต้นทุนประกอบอาชีพได้และสามารถนำมาปรับใช้กับการประกอบอาชีพของตนเองได้

6.ผลงานและความสำเร็จ

- กินอยู่แบบพอเพียง รู้จักการจัดบันทึกข้อมูลมาวางแผนการใช้ชีวิตประจำวันได้เพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย มีเงินออมและที่สำคัญรู้จักต้นทุนในการประกอบอาชีพของตนเอง นำมาวิเคราะห์ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับพื้นที่ได้

นางสุนีย์ สง่าลี
สรุปรายละเอียดต้นทุน - กำไร จากการประกอบอาชีพ
อาชีพ ปลูกยางพารา
พื้นที่ 25 ไร่

รายการ	รอบการผลิตปัจจุบัน (พ.ค.65- ส.ค.65)		รอบการผลิตที่แล้ว (พ.ค.64- มี.ค.65)	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้				
- ขายยางก้อน	8,384 ก.ก./25	209,612	13,636 ก.ก./22	300,000
รวมรายได้		209,612		300,000
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย				
● ขั้นตอนการผลิต				
- ค่ายาปราบศัตรูพืช	1 แกลลอน	800	2 แกลลอน	1,600
- ค่าปุ๋ย	1 ตัน	24,000	2 ตัน	48,000
- ค่าน้ำมันรถ	-	4,500	-	5,000
- ค่าน้ำกรด	72 ขวด	1,200	168 ขวด	2,800
● ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต				
- ค่าแรงคนเก็บก้อนยาง		3,000		7,000
- คิดค่าแรงงานตนเอง		10,500		22,500
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		44,000		86,900
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ		-		-
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น		44,000		86,900
กำไร		165,612		213,100

ต้นทุน/กก.	5.25	6.37
ต้นทุน/ไร่	1,760.00	3,476.00
กำไร/กก.	19.75	15.63
ผลตอบแทน/ไร่	6,624.48	8,524.00